

بررسی ادله اثباتی جرم از دیدگاه فقه و قانون مجازات

محمد طاهری^۱

^۱ دانشجوی کارشناسی حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر
Mohamad.t.law.97@gmail.com

چکیده

به منظور اثبات دعوی دلایل معتبر و قانونی نیاز می‌باشد، گاه میان دلایل اثبات دعوی تعارض به وجود می‌آید، مانند تعارض سند و شهادت. در این مقاله انواع ادله واحکام در فقه امامیه و حقوق مدنی ایران، قلمرو اعتبار سند و شهادت در این دو نظام حقوقی پیشینه محدودیت‌های قانونی شهادت، ماده ۱۳۰۹ قانون مدنی به عنوان مهمترین رکن قانونی مطرح‌کننده تعارض سند و شهادت، نظریه شورای نگهبان در خصوص ماده مزبور، دیدگاه‌های حقوقدانان نسبت به نظریه مذکور، انعکاس مسئله در رویه قضایی، گرایش نظام‌های حقوقی بین‌المللی به توسعه قلمرو اعتبار شهادت، راه حل‌های رفع تعارض، و برتری نظام حقوق اسلامی در جریان تحولات تاریخی مطرح گردیده و مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. نگاهی گذرا به قانون مجازات اسلامی و سایر قوانین کیفری نشان می‌دهد که مقنن در غیر حدود از روش دلایل قانونی برای اثبات جرم تبعیت نکرده است. بررسی و تحلیل قضیه مورد بحث می‌تواند مؤثر در اثبات جرم باشد و با توجه به اصالت البرأئ، دلیل حاصله باید متعارف و معقول بود و الا محکوم به برأئ است. ادله اثبات در فرآیند دادرسی نقش اساسی دارد، چه آن‌که به وسیله آن حقوقی که در مرحله ثبوت وجود دارد، در مرحله اثبات به منصفه ظهور می‌رسد.

کلمات کلیدی: حقوق جزا، فقه جزایی، ادله اثبات جرم، قراین اثبات جرم، قانون.

نکات برجسته پژوهش

- شناسایی مفاهیم لغوی ادله و دلایل ادله اثبات جرم.
- ادله در گذر زمان همچون سایر بخش‌های دادرسی و مثل خود جرم و مجازات، دچار تحول و تغییراتی شده است که در اینجا به بررسی آن می‌پردازیم.
- روش‌های اثبات دعوی و بررسی رویه قضایی از دیدگاه حقوقی.

۱- مقدمه

امروزه در حقوق جزای تمامی کشورهای پیشرفته اصول و قواعدی بعنوان اصول حاکم بر دادرسی پذیرفته شده که این اصول و قواعد تحت عنوان آئین دادرسی مورد بحث و بررسی و قرار می‌گیرد. در قوانین موضوعه کشور ما هر چند اصول و قواعد اصلی در قانون اساسی بعنوان قانون مرجع آمده است اما پس از تشکیل دوباره دادرسی و لزوم بازنگری در قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مقرر گردید لایحه آئین دادرسی کیفری مورد بررسی و تصویب قانونگذار اسلامی قرار گیرد.